

Konkurs historyczny dla gimnazjów - etap rejonowy

Rok szkolny 2010/2011

Drogi Uczniu!

Uczestniczysz w etapie rejonowym konkursu historycznego. Do rozwiązania masz test składający się z 16 zadań. Wszystkie odpowiedzi zapisuj odpowiednio w Karcie Odpowiedzi. Na rozwiązanie testu masz 90 minut!

Zadanie 1

Siedem cudów świata starożytnego. Zapoznaj się z podaną niżej listą obiektów, wykonaj polecenia A, B, C. Odpowiedź wpisz do Karty Odpowiedzi. (5 punktów)

Wielkie piramidy w Gizie, wiszące ogrody Semiramidy, mauzoleum w Halikarnasie, świątynia Salomona w Jerozolimie, świątynia Artemidy w Efezie, Kolos z Rodos, posąg Zeusa Olimpijskiego, Koloseum, latarnia morska w Aleksandrii

- A. Podaj dwa obiekty, które nie były uznawane za cuda świata starożytnego i przez przypadek znalazły się wśród wymienionych.
- B. Wśród siedmiu cudów znajdują się budowle pełniące funkcje grobowców, wskaż je.
- C. Wśród siedmiu cudów jeden jest dziełem Fidiasza, wskaż go.

Zadanie 2

Do podanych poniżej bitew przyporządkuj wodzów, którzy nimi dowodzili. Wybierz z podanych w ramce postaci. Uwaga! W ramce umieszczono więcej postaci, niektóre są błędne! Swoje wskazania wpisz do tabeli w Karcie Odpowiedzi. (10 punktów)

Aleksander Wielki, Oktawian August, Miltiades, Hannibal, Temistokles, Napoleon I, Napoleon III, Wilhelm Zdobywca, Karol Młot, Horacy Nelson, Philippe Petain, Paul von Hindenburg

Maraton (490 pne.) , Salamina (480 pne) , Issos (333pne) , Kanny (216 pne), Akcjum (31 pne), Poitiers (732), Hastings(1066) Trafalgar (1805), Austrlietz (1805), Tannenberg (1914)

Zadanie 3

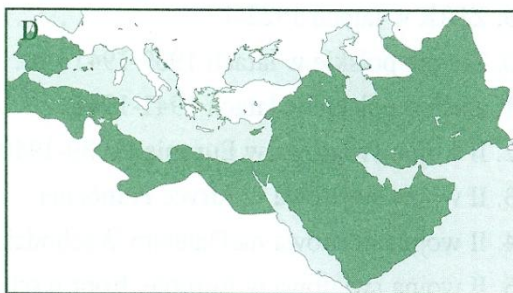
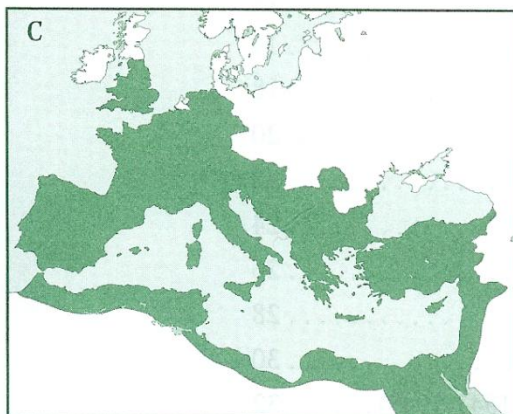
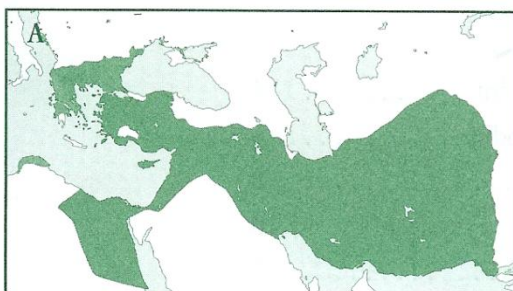
Wyjaśnij pojęcia. Do Karty Odpowiedzi wpisz odpowiednie terminy. (5 punktów)

- A. Wstępował jako przedstawiciel osadników podczas lokacji wsi na prawie niemieckim.
- B. Dokument, który zwalniał wasala od powinności na rzecz seniora, inaczej przywilej.
- C. Najbogatsza grupa mieszczan, której przedstawiciele zasiadali w radzie miasta.
- D. Związek miast nadbałtyckich, założony przez Hamburg, Bremę i Lubekę działający do XIII – XVII w , skupiał 200 miast na terenie różnych państw.
- E. „Czarna śmierć” w Europie od 1347 r. w efekcie tej zarazy zginęła 1/3 mieszkańców kontynentu.

Zadanie 4

Rozpoznaj na mapkach A, B, C, D zacienione terytoria, wykorzystując podane niżej propozycje. Swoje wskazania zapisz w Karcie Odpowiedzi. Uwaga! W ramce umieszczono więcej nazw, niektóre są błędne. (4 punkty) cyt. za W. Chybowski, Zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych, 2006

Imperium Rosyjskie, Imperium Rzymskie, Państwo Karola Wielkiego, Państwo Aleksandra Macedońskiego, II Rzesza, Państwo Arabów w VIII w.

Zadanie 5

Historia państw europejskich. W Karcie Odpowiedzi wpisz wskazanie: prawda lub fałsz (20 punktów)

Niemcy

- A. I Rzesza została utworzona w 962 r. przez Ottona III.
- B. I Rzeszę zlikwidowano w 1806 r.
- C. Związek Reński zastąpiono Związkiem Niemieckim utworzonym w 1815 r.
- D. II Rzeszę odtworzył kanclerz Helmut von Moltke.

Rosja

- A. W 988 r. chrzest od Bizancjum przyjął Jarosław Mądry.
- B. Po śmierci Fiodora, syna Iwana IV Groźnego zaczął się w Rosji okres „wielkiej smuty.”

- C. Patriarchat Konstantynopola w 1453 r. przeniesiono do Moskwy.
- D. Piotr I zdobył dostęp do Morza Czarnego, a Katarzyna II do Morza Bałtyckiego.

Czechy

- A. Pierwsza dynastia w Czechach to Przemysłidzi.
- B. Czescy Królowie Wacław II i Wacław III byli także władcami Polski.
- C. W 1415 r. Jan Hus został spalony na stosie za próbę tłumaczenia biblii na język niemiecki.
- D. W 1620 r. Czesi zostali pokonani pod Białą Górą, co doprowadziło do germanizacji.

Francja

- A. W historii Francji sprawowało władzę pięć dynastii.
- B. Podczas wojny trzydziestoletniej miała miejsce żakeria – powstanie chłopskie.
- C. Napoleon III rządził jako cesarz w latach 1852 – 1870.
- D. Wojnę francusko – pruską poprzedziła depesza emska.

Anglia

- A. W Anglii jedną z pozostałości rzymskich jest mur Hadriana.
- B. W 1215 r. Jan bez Ziemi ogłosił Wielką Kartę Swobód.
- C. W 1265 r. odbyły się obrady pierwszego parlamentu angielskiego.
- D. Oliwer Cromwell był jednym z monarchów angielskich.

Zadanie 6

Do podanych poniżej mężczyzn dopasuj kobiety z ramki tak, aby powstały pary postaci historycznych, które się kochały. W Karcie Odpowiedzi wpisz odpowiednio imiona i nazwiska kobiet. Uwaga! W ramce umieszczono więcej postaci, niektóre są błędne. (6 punktów)

George Sand, Józefina Beauharnais, Maria Antonina, Maria Leszczyńska, Joanna Grudzińska, Maria Kazimiera d' Arquien, Barbara Radziwiłłówna, Maria Medycejska

- A. Jan III Sobieski
- B. Ludwik XV
- C. Ludwik XVI
- D. Napoleon
- E. Wielki Książę Konstanty
- F. Fryderyk Chopin

Zadanie 7

Spośród podanych wydarzeń w każdej grupie podaj to, które miało miejsce najwcześniej i to, które miało miejsce najpóźniej. Wpisz odpowiednie cyfry do tabeli w Karcie Odpowiedzi (8 punktów)

- A. 1. Reforma Klejstenesa
- 2. Prawo Drakona
- 3. Reforma Solona
- 4. Bitwa pod Termopilami

5. Perykles strategiem
- B.
1. Edykt mediolański
 2. Powstanie republiki rzymskiej
 3. Podział cesarstwa Rzymskiego
 4. Odesłanie insygniów Romulusa Augustulusa do Konstantynopola
 5. Prześladowanie chrześcijan przez Nerona
- C.
1. Schizma wschodnia
 2. Dictatus papae (Dyktat papieski)
 3. Schizma zachodnia
 4. Konkordat wormacki
 5. Pierwsza wyprawa krzyżowa
- D.
1. Wyprawa Krzysztofa Kolumba
 2. Wyprawa Bartłomieja Diaza
 3. Wyprawa Amerigo Vespucci
 4. Wyprawa Ferdynanda Magellana
 5. Wyprawa Vasco da Gamy
- E.
1. Noc świętego Bartłomieja
 2. Wystąpienie Marcina Lutera
 3. Edykt nantejski
 4. Akt o supremacji
 5. Pokój w Augsburgu
- F.
1. Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych
 2. Konstytucja USA
 3. Bostońskie picie herbaty
 4. Abraham Lincoln prezydentem
 5. Zniesienie niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych
- G.
1. Wiosna Ludów
 2. Wojna krymska
 3. Kongres wiedeński
 4. Zjednoczenia Włoch
 5. Powstanie II Rzeszy
- H.
1. Zamach w Sarajewie
 2. Utworzenie Trójprzymierza
 3. Podpisanie pokoju brzeskiego
 4. Zawieszenie broni w Lasku Compiègne
 5. Przystąpienie USA do wojny po stronie Ententy

Zadanie 8

Na podstawie fragmentu wiersza Jakuba Jasińskiego w Karcie Odpowiedzi odpowiedz na pytania: (łącznie 5 punktów) cyt.za wielka historia polski, t.6, Kraków 2004, s.160

Wszyscy ludzie są równi: czy król, czy poddany

Jak kto prawu zawinił, tak będzie karany.

Ludwik, gdy śmiercią swoją słusność zaspokoił,

Niech po nim ten płacze, co podobnie broił (...)

Daj Boże, by ten przykład przez mocne wrażenia

Oszczędził nam potrzeby jego powtórzenia.

Lecz jeśli ich poprawić ten nie jest zdolny,

Mówimy: niech giną króle, a świat będzie wolny!

- Podaj nazwę ugrupowania politycznego, którego poglądy zostały zaprezentowane w tym wierszu. (1punkt)
- Zidentyfikuj władcę, którego dotyczy podkreślony fragment tekstu. Podaj państwo, w którym panował i nazwę dynastii (3punkty)
- Podaj postać, do której adresowane są ostrzeżenia zawarte w wierszu. (1punkt)

Zadanie 9

Na podstawie zamieszczonych tekstów zidentyfikuj władców Polski i podaj nazwę dynastii, z której pochodzili (12 punktów)

- Jego matka była wnuczką Ottona II. Obok słowiańskiego imienia otrzymał cesarskie imię Karol, świadczące o ówczesnych ambicjach rodziny. Uczynił Kraków główną siedzibą dworu książęcego i awansował do roli stolicy. Przymierze z Jarosławem Mądrym przypieczętował małżeństwem z jego siostrą. Pokonał bunt Miećława, odzyskał Śląsk, ale nie zdołał odzyskać korony i rangi arcybiskupstwa dla Gniezna. Umarł młodo przeżywszy 42 lata.
- Był królem Czech, podporządkował sobie księstwa Śląskie, walczył o Kraków a swoje prawa do tronu umocnił przez małżeństwo z córką Przemysła II, włączył się do walki o tron węgierski, gdzie koronowano jego syna, wprowadził urząd starosty.
- Był synem Karola Roberta, w czasach jego panowania Węgry weszły w okres szybkiego rozwoju, założył uniwersytet w Peczu, zawarł układ w Wyszehradzie o następstwie tronu, w Polsce faktyczną władzę sprawowała jego matka Elżbieta Łokietkówna.
- Był synem zwycięzcy spod Grunwaldu i jego czwartej żony Zofii Holszańskiej. Wydał akt inkorporacyjny Prus do Polski i stoczył zwycięską wojnę z Krzyżakami. Doczekał się sześciu synów i siedmiu córek. Najstarszy syn został władcą Węgier i Czech. Jeden z jego synów został prymasem, trzech panowało w Polsce, jeden został wyniesiony na ołtarze.
- Był wnukiem Jana króla Szwecji i Katarzyny Jagiellonki, otrzymał staranne wychowanie, został wybrany carem, pomyślnie zakończył wojnę ze Szwecją i Rosją, zorganizował w 1645 r. colloquium charitativum w Toruniu, starał się o tolerancję w Rzeczypospolitej.
- W dłoniach łamał podkowy, słynął z licznych romansów, wciągnął Rzeczypospolitą w trzecią wojnę północną, rywalizował ze Stanisławem Leszczyńskim o wpływy wśród szlachty, był uzależniony od Piotra I.

Zadanie 10

Na podstawie opinii historyka Andrzeja Zahorskiego i karykatury wykonaj polecenia, wpisując swoje wnioski do Karty Odpowiedzi. (2 punkty), cyt. za A Zahorski, napoleon – człowiek wieku w:Europa i świat w epoce napoleońskiej, Warszawa 1988, s.88- 89.

Została po nim legenda i antylegenda. W ich ujęciu rysuje się bądź jako prekursor postępu, realizator haseł rewolucji, bądź jako antychryst. (...) Napoleon zawsze będzie działał na wyobraźnię ludzką, rozpałał namiętności, budził zaciekle spory. (...) jedni uważać będą jego losy za przestrożę, uzasadniając, że obrat drogę zbrodni i klęski, a inni wywodzić będą, iż był prekursorem postępu, dobroczyńca ludzkości, męczennikiem.

Podpis pod rysunkiem: Napoleon: znowu oddaje ci ich wszystkich, Śmierć :Na ciebie też przyjdzie pora.

Rozstrzygnij, która z dwóch zaprezentowanych w tekście opinii o Napoleonie Bonaparte była bliższa autorowi rysunku. Swój sąd uzasadnij.

Zadanie 11

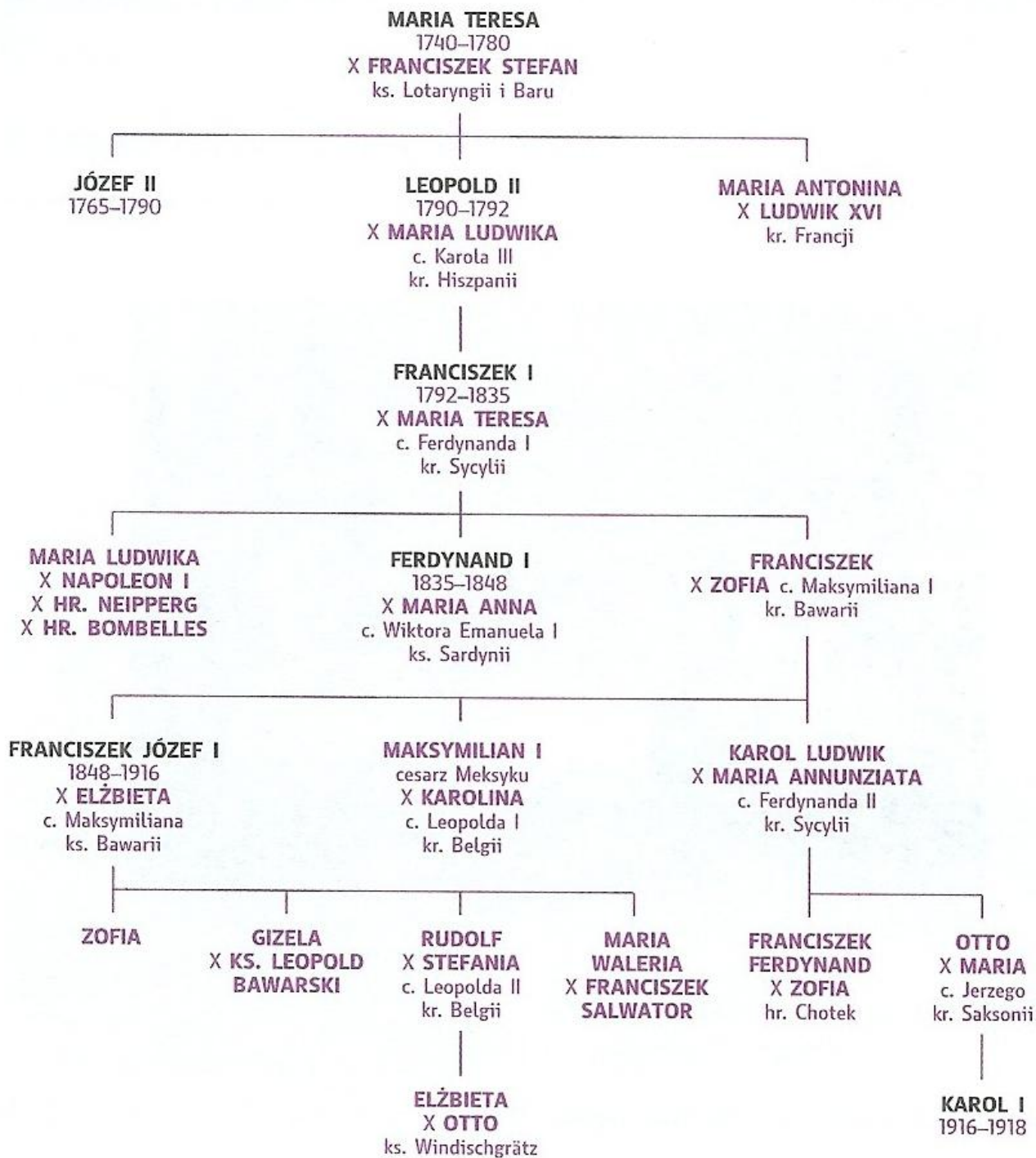
Do miejscowości, w których stoczono ważne dla państwa polskiego bitwy dopisz imiona i przydomki władców, którzy panowali, gdy miały one miejsce. Odpowiedzi wpisz do Karty Odpowiedzi. (10 punktów)

Głogów (1109), Legnica (1241), Płowce (1331) Chojnice (1454), Orsza (1514), Wielkie Łuki (1580), Kłuszyn (1610), Beresteczko (1651), Wiedeń (1863), Zieleńce (1792).

Zadanie 12

Na podstawie tablicy genealogicznej dynastii habsbursko – lotaryńskiej wykonaj polecenia. Swoje wnioski zapisz w Karcie Odpowiedzi. (5 punktów),

(Pod imionami władców Austrii i Austro – Węgier podano ich lata panowania.)

- Jaka więz pokrewieństwa łączyła Marię Teresę z królową Francji, która przez władze rewolucyjne została skazana na śmierć?
- Kim dla cesarzowej Francuzów, żony Napoleona I był cesarz Leopold II?
- Podaj władców, którzy panowali w Austrii, gdy doszło do pierwszego i trzeciego rozbioru Polski.
- Podaj władcę, który podjął decyzję przedstawioną w poniższym tekście.
Ostatnim krokiem cesarza(...) był manifest z 18 X 1918 r., na mocy którego wszystkie narodowości monarchii austro – węgierskiej otrzymać miały autonomię, i to w możliwie najszerszym zakresie. Na taką decyzję było już jednak za późno; jeden z współczesnych

obserwatorów porównał ów krok do rzucenia płonącej pochodni do wnętrza walącego się budynku.

Zadanie 13

Rozpoznaj przywilej na podstawie fragmentu tekstu źródłowego, w Karcie Odpowiedzi podaj datę, władcę i nazwę (lub miejsce nadania) przywileju. (18 punktów)

- A. *Szczerze z dobrej woli, troszcząc się, aby Królestwo nasze Polskie w dobrym stanie i mocy trwało, zobowiązaliśmy się niegdyś obietnicami dokumentów, czyli przywilejów, szlachtę tegoż Królestwa, że po zejściu naszym z tego świata będzie miała i weźmie sobie za spadkobiercę i następcę na tronie polskim potomstwo nasze tylko płci męskiej, nie zaś żeńskiej, **następnie jednak z zezwolenia i woli panów, szlachty oraz wszelkich innych – gdy potomstwa męskiego nie ma – córki nasze, te mianowicie co do, których nastąpi zgoda, aby były następcami naszymi.***
- B. *Przyrzekamy również, że ani żadnych nowych ustaw nie wydamy, ani nie polecimy wzywać ziemian na wojnę **bez zgody sejmiku ziemskiego**, do Środy zwołanego.*
- C. ***Nieużytecznego sołtysa pan w dziedzictwie mając albo krnąbrnego** może nakazać sołectwo jego sprzedać, który gdyby nie mógł mieć nabywcy, wtedy ów dziedzic z wymienionym sołtysem powinien i zobowiązani są przyjść do sędziego ziemskiego i przyjąć oraz wybrać dwie osoby roztropne, żadnej ze stron niepodejrzane, które w ten sposób wartość sołectwa na jedną sumę taksując oznajmiają jej wysokość temuż panu lub dziedzicowi do zapłacenia. I tak pan po zapłaceniu owej taksy pieniężnej dla siebie sołectwo otrzyma.*
- D. *Nareszcie przyrzekamy najuroczyściej, **że żadnego obywatela osiadłego za popełnioną winę lub przestępstwo nie będziemy więzili**, ani więzić i karać nie dozwolimy, aż gdy o nie sądowo i dobrowolnie przekonany i nam albo staroście naszemu przez sędziego tej ziemi.*
- E. *O synach kmiecych. Dalej zaradzając dowolności młodzieży jak i opuszczeniu dóbr, postanowiliśmy, **aby tylko jeden syn ze wsi od ojca mógł odchodzić do służby**, a szczególnie do nauki, albo do rzemiosła.*
- F. *Jakoż postanowiliśmy, iż odtąd na potomne czasy **nic nowego stanowionymi być nie ma** przez nas i przez naszych następców bez wspólnego zezwolenia senatorów i postów ziemskich, coby było ujmą i ku uciążeniu Rzeczypospolitej, oraz ze szkodą i krzywdą czyjakolwiek, tudzież zmierzało ku zmianie prawa ogólnego i wolności.*

Zadanie 14

Poniżej umieszczono informacje o 10 duchownych związanych z historią Polski. Przeczytaj je uważnie, dopasuj do postaci z ramki i wpisz w odpowiednie rubryki w Karcie Odpowiedzi. Uwaga postaci w ramce jest więcej, niektóre są błędne ! (10 punktów)

Piotr Skarga, Radzim – Gaudenty, Stanisław Brzóska, Mieczysław Ledóchowski, Jordan, Piotr Ściegienny, Augustyn Kordecki, Ignacy Skorupka, Jakub Świnka, Aleksander Kakowski Stanisław Hozjusz, Stefan Wyszyński, Henryk Kietlicz
--

- A. Pierwszy biskup w państwie Piastów od roku 968 sprawował opiekę nad biskupstwem misyjnym w Poznaniu, podlegał bezpośrednio stolicy apostolskiej.
- B. Pochodził z rodu Sławnikowiców, pierwszy arcybiskup gnieźnieński, brat św. Wojciecha.
- C. Arcybiskup gnieźnieński od 1283 r. gorący rzecznik jedności państwa i niezależności polskiego kościoła, dokonał koronacji w 1295 i 1300 r.
- D. Biskup chełmiński, warmiński, kardynał, zwolennik Erazma z Rotterdamu, zwalczał reformację, sprowadził do Braniewa jezuitów, przewodniczył obradom ostatniej sesji soboru trydenckiego.
- E. W 1564 r. przyjął święcenia kapłańskie przez 24 lata był nadwornym kaznodzieją Zygmunta III Wazy, należał do twórców unii brzeskiej, sławę przyniosły mu wydane po raz pierwszy w 1597 r. i nigdy wbrew tytułowi nie wygłoszone – „Kazania sejmowe.”
- F. Przeor klasztoru paulinów, bronił Jasnej Góry w XI i XII 1655 r. podczas potopu szwedzkiego, był autorem „Nowej Gigantomachii” zawierającej opis oblężenia klasztoru jasnogórskiego.
- G. Był nauczycielem ludowym, po przyjęciu świeceń pracował w Kieleckim i na Lubelszczyźnie, zorganizował Związek Chłopski, był autorem „Złotej książeczki” rzekomego listu papieża wzywającego chłopów polskich do walki o niepodległość, aresztowany w 1844 r. skazany na śmierć, wyrok zamieniono na 25 lat pobytu na Syberii, w 1871 r. wrócił na ziemię polskie.
- H. Ksiądz więziony za patriotyczne kazania w latach 1861 – 62, podczas powstania styczniowego walczył na Podlasiu, prowadzony przez niego oddział został rozбит w kwietniu 1865 r. ,skazany i stracony w Sokołowie Podlaskim 24 maja 1865 r.
- I. Dyplomata, arcybiskup gnieźnieński i poznański, podczas Kulturkampfu, więziony za obronę praw Kościoła w zaborze pruskim w latach 1874 – 76, wypuszczony na skutek protestów opinii publicznej, otrzymał kapelusze kardynalski i już nigdy na ziemię polskie nie wrócił.
- J. Arcybiskup, ostatni prymas Królestwa Polskiego, członek Rady Regencyjnej w latach 1917 – 1918, od 1919 r. kardynał, przyczynił się do rozwoju prasy katolickiej.

Zadanie 15

Na podstawie dokumentu upamiętniającego dzieje wędrówki prochów Stanisława Augusta Poniatowskiego w Karcie Odpowiedzi uzupełnij tabelę i wpisz do niej , daty i miejsca kolejnych pochówków króla. (3 punkty)

Świętej Pamięci Stanisław August z Bożej łaski i woli Narodu Król Polski, Wielki Książę Litewski, ruski, Pruski, Mazowiecki, (...) Pomazaniec Boży i ostatni Obojga Narodów Monarcha, urodzony 17 stycznia 1732 r. w Wołczynie, zmarły 12 lutego 1798 w Petersburgu, i tam (...) 8 marca tego roku pogrzebany, niespodziewaną przychylnością swojego zmiennego losu do Wolnej Ojczyzny po stu czterdziestu latach powrócony i w rodzinnej ziemi, Wołczynie, w kościele parafialnym 14 lipca pochowany, wyrokiem bolesnych i niesprawiedliwych dziejów tego świata po sześciu latach od Rodaków odłączony, pod długich latach nieszczęsnego i hańbiącego osamotnienia usilnymi i cierpliwymi staraniami wielu, (...) raz jeszcze Ojczyźnie przywrócony, pokój ostateczny odnajduje w najbliższym sercu swemu mieście Warszawie, gdzie Dnia Czternastego Lutego Roku Pańskiego Tysiąc Dziewięćset Dziewięćdziesiątego Piątego w Bazylice Archikatedralnej pod wezwaniem Świętego Jana Chrzciciela w Krypcie Królewskiej urnę z Jego doczesnymi szczątkami na Wieczny odpoczynek składamy.

Zadanie 16

Poniższe mapy przedstawiają zmiany granic w historii Polski. W Karcie Odpowiedzi przyporządkuj do odpowiednich map właściwe daty. Wybierz je z podanych poniżej. Uwaga! Dat jest więcej niż map – niektóre nie pasują! (6 punktów) cyt. za, W. Chybowski, Zeszyt do ćwiczeń na mapach konturowych, Warszawa 2006

1025, 1370, 1386, 1572, 1793, 1809, 1815, 1848

POLSKA

